

TEDENSKA SLIKICA

PRILOGA

DOMOVINI

Leto III.

V Ljubljani, dne 17 februarja 1927

Štev. 7

† Fran Drenik najstarejši Sokol

Navadno se tolažimo, da stari ljudje le radi svojega zastarelega mišljenja pripovedujejo, kako lepi časi so bili takrat, ko so bili še mladi in da je bila mladina v njihovi mladeniški dobi vse bolj idealna, kakor pa je dandanes. V mnogih slučajih je to resnično, toda, če mi primerjamo naše narodno delo izza časa Janeza Bleiweisa, Josipa Jurčiča in mladeniških let dr. Ivana Tavčarja, moramo žal priznati, da tistih časov ni za primerjati z današnjimi časi amerikanizma, to je dobe brez čutov lepote, ko vsak samo za sebe gleda, ko je našim današnjim ljudem postranski svoj bližnji, ko jim je narodnost glupost in neumnost, domovina pa nerazumljiv pojem.

Vzemimo za primer pesmi iz tiste dobe, kako so prežete od domorodnega in narodnega duha, oglejmo si povesti: kako čislani so v njih narodni junaki. V tistih časih je bila huda narodna borba in tudi kruhoborstvo ni bilo nič manjše kakor dandanašnje, toda ljudje so bili zadovoljnejši in zavednejši, kakor danes. Zavedali so se, da so naši najbližji sinovi našega naroda, da imamo pričakovati rešitev od naših nam sorodnih ostalih slovanskih plemen in da je le v slogi moč. Ljudje so takrat dobro vedeli, kaj je narodnost ali «nacionalizem», da je to visok, lep čut, v katerem zatajujem samosvojo osebno sebičnost, za dobrobit celokupnega naroda, celokupnega Slovanstva, v katerem bomo našli svoj spas. Verujemo, da v življenju kri ni voda in da bo brat, če bo imel le malo čuta, preje pomagal bratu, kakor kakemu drugemu. Taki so bili ljudje takrat in kakšni so danes? V sedanjih časih pa se mnogo ljudi, posebno mladine, sramuje besede naroden in išče izhoda v najrazličnejših mednarodnih organizacijah, ki jih uvajajo nam neprijazni tujci, ki nas skušajo razdvojiti in z uspehom sejejo prepire v svoj, odnosno dobrobit svojega naroda. To je torej razlika med našo nekdanjo in sedanjo dobo.

Da pa je bilo v tistih časih tako delovanje mogoče, se je v prvi vrsti zahvaliti tedanji inteligenci, meščanskim slojem, ki so, ali sami delali na kulturnem, prosvetnem polju, ali pa z denarjem podpirali narodne delavce. V vsaki večji kmečki vasi so bili študirani ljudje, posebno častiti duhovniki, učitelji in dijaki, ki so bodrili kmečki narod. A kaj danes? Duhovniki, z malimi častnimi izjemami se bavijo s strupeno, prepire raztresajočo politiko in tudi ostali se navadno kaj malo brigajo za prosveto ljudstva. No, in mladina, tej je navadno vse drugo mar, kakor narodno delo.

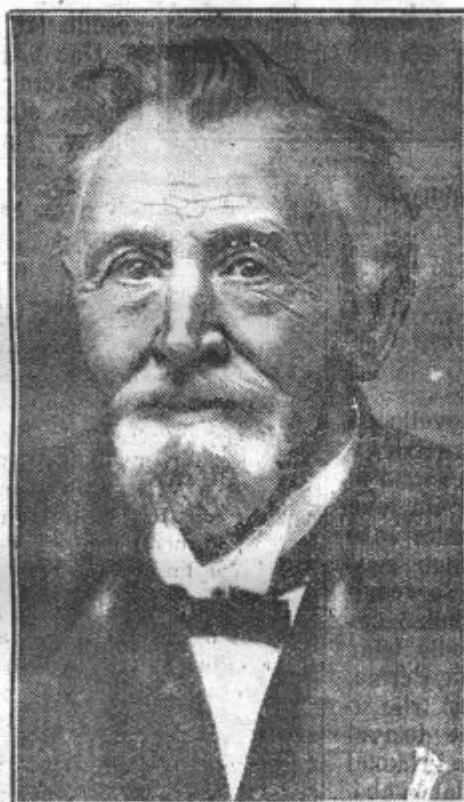
V tisti lepi naši narodno probujajoči dobi se je rodil in ponel pod nebo slovensko zastavo «Sokol». Med njegove najbolj navdušene in najstarejše delavce je spadal Fran Drenik, ki je sodeloval pri Sokolu od njegovega početka do njegove slavne dobe, ko se je spremenil iz južnega Sokola v jugoslovenskega. Oči Frana Drenika, ki so se za večno zatisnile 11. svečana, so videle ves naš preporod od njegovega početka do današnje, žal narodno premalo zavedne, osebne preveč sebične dobe in njegov duh in njegovo truplo, ki so ga položili v naročje slovenske zemlje, sta neumorno delala v začetkoma omejenem narodnem pravcu.

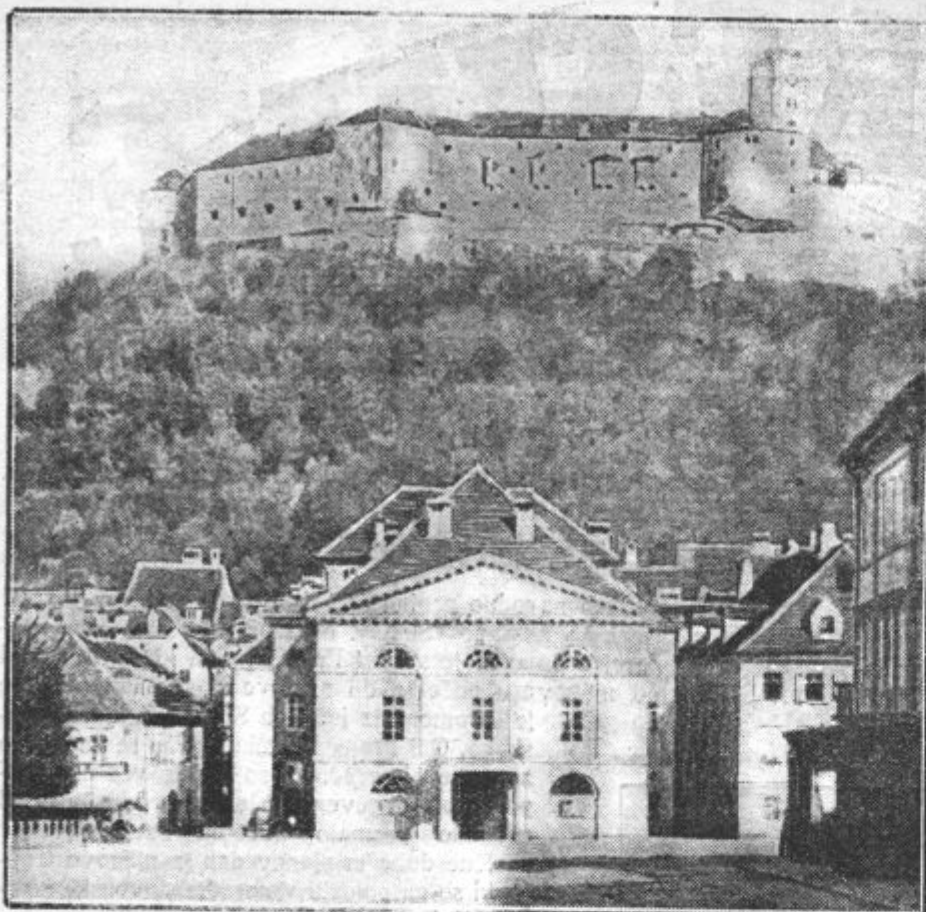
Mož ni poznal osebne sebičnosti; v veri, prepričan o pravilnosti svojih idej, je tako navdušeno deloval in oznanjal evangelij Slovanstva, da so ga našemu narodu neprijazni tujci vrgli iz javne službe in je moral radi tega prestatl mnogo grenkih ur. Toda ni se uklonil, hodil je naprej po svoji si začrtani poti. Pa ne samo pri Sokolu, pokojnik je deloval tudi pri drugih slovenskih društvih. Bil je neumoren član dramatičnega društva, deloval je kot odbornik in nastopal tudi na odru pri raznih igrah, tako v čitalnici kakor v poznejšem deželnem gledišču. Skoraj ga ni bilo narodnega društva, kjer bi Drenik ne sodeloval.

V Spodnji Šiški je ustanovil Čitalnico in bil nad dvajset let njen predsednik. Pod Drenikovim vodstvom z Anton Knezovo denarno pomočjo in neumornim sodelovanjem takratnega učitelja v Šiški Govekarja, je priredila šišenska čitalnica mnogo lepih koncertov, iger in predavanj, za katerih uspešnost so jih zavidali Ljubljančani.

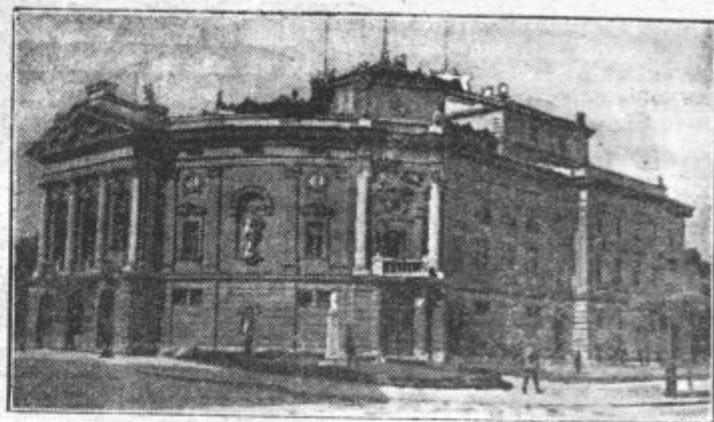
Kot izboren pevec je pel z Šiškarji pri mašah v cerkvi na Rožniku in seveda tudi pri raznih koncertih. V Šiški, kjer je stanoval, je sodeloval tudi na gospodarskem polju. Tako je bil med ustanovitelji posojilnice v Šiški. Neovenljive zasluge pa ima pokojnik tudi pri šišenskem gasilnem društvu. Menda ga ni danes več med nami takega društvenega delavca, kakor je bil baš Fran Drenik. Le žal, da je dokaj premalo napisal spominov o svojem neumornem delovanju, za katero je prejel visoko odlikovanje red Sv. Save. Visoko odlikovanje, to je bilo edino plačilo, ki ga je prejel in bil tembolj ponosen, ker se je zavedal, da ga je res zaslužil v čistem idealizmu in požrtvovalnosti za veliko narodno stvar.

Z Franom Drenikom so položili k večnemu počitku enega izmed zadnjih, ki so delili veselje in žalost slovenske narodne borbe, od njenega glavnega početka pa do uresničenja njihovih idej.

Nekdanje gledišče na Kongresnem trgu v Ljubljani, ki je pred 40. leti pogorelo.

Operno gledišče v Ljubljani, ki ga je dežela sezidala mesto starega l. 1892. V novem poslopju so Slovenci šele prišli do svojih pravic, ki so jim jih v starem odrekli Nemškutarji.

Desno:

Božidar Raič, buditelj našega naroda, pisatelj in politik od štiridesetih do osemdesetih let minulega stoletja. Dne 9. t. m. smo obhajali stoletnico, kar se je pod kmečko streho rodil v župniji sv. Tomaža v Slovenskih goricah.

Karel Cimperšek, veletrgovec in načelnik okrajnega zastopa v Sevnici, je minulo nedeljo praznoval svojo petdesetletnico.

Desno:

Člani Prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani, ki so gasili stari teater. Od leve proti desni sede: Jože Lapajnar, (kljub svojim 70. letom še vedno aktivni poveljnik 3. čete); Fran Medic (star 71 let); Ivan Perme, star 73 let, vsi trije so že po 47 let delavni člani društva, Nikolaj Rus, bivši redar in obč. sluga, star 78 let, je prvi aviziral gasilce. Stojijo pa od leve proti desni: Anton Kavčič,

ki je s čolnom prevažal gasilce čez Ljubljano; Ivan Tomažič, star 76 let in 44 let član društva in Anton Pritekel, star 63 let in že 45 let v človekoljubnem društvu. Na sliki manjkata radi bolezni Ignac Kvas in Leopold Žorž, oba člana od l. 1886. Vsi vrli gasilci so odlikovani z zlato, Kavčič pa s srebrno medaljo za zasluge.

Desno:

Amat Škerli, splošno priljubljeni ravnatelj gimnazije v Novem mestu, je umrl star šele 49 let na svojem gradiču v Gotni vasi. Na njegovo željo so ga nosili vso dolgo pot na šmihelsko pokopališče kmetje iz Gotne vasi.

Levo:

Kralj krstni boter. Družina F. Dečmana, mesarja in gostilničarja v Celju, ki je imel s svojo ženo A. že 16 otrok, čeprav je star bil za krsnega botra

še 41 let, od katerih je še 10 živih. Na sliki vidimo tudi malo Marijo, ki ji je sam kralj, a je pred dnevi umrla.

Gospa Gradt roj. Majer, ki je obhajala zlato poroko s svojim možem Jakobom.

Jakob Gradt, železničar v p., je te dni obhajal v Celju zlato poroko.

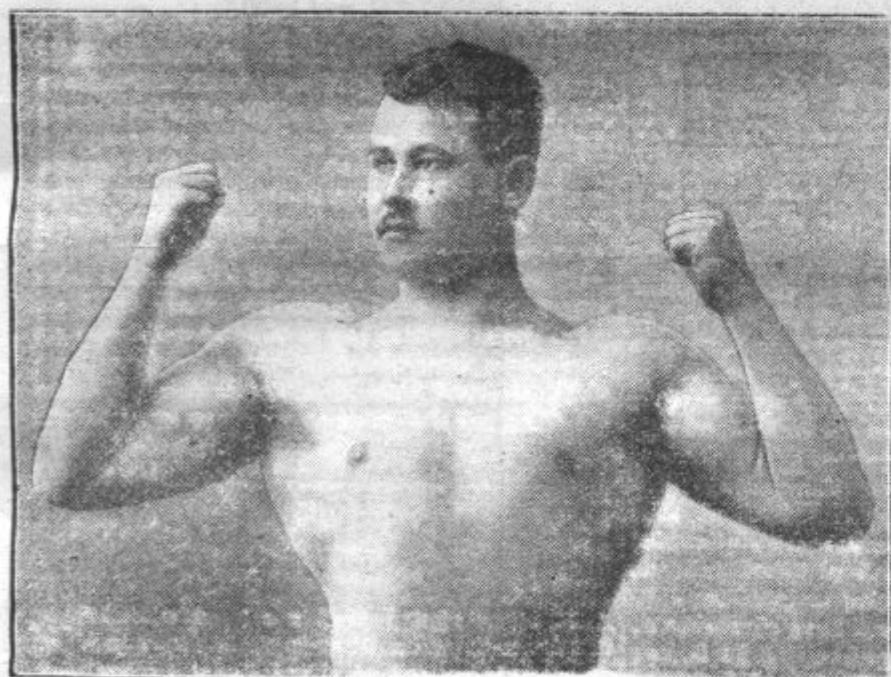
V sredini zgoraj:

Gospodinski tečaj v Vojniku. Gojenke večernega tečaja z voditeljico go. Olgo Sittigovo.

Na levi:

Gojenke dnevnega 3-mesečnega gospodinskega tečaja v Vojniku

Desno:

† Ivanka Babič iz Podgore pri Dobrem polju in † Jakov Kundrjokov iz donske oblasti v Rusiji, ki je 8. t. m. v žrebčarni na Selu pri Ljubljani, kjer sta bila oba v službi, zaradi nezveste ljubezni ustrelil najprej njo, potem pa še sebe. Ona je bila mrtva na mestu, on pa je umrl pri prevozu v bolnico.

Levo:

Emil Kandare, sedaj finančni svetnik v p. v Ljubljani, kot mlad mož, ki so ga tedaj smatrali za najmočnejšega telovadca v Sloveniji.

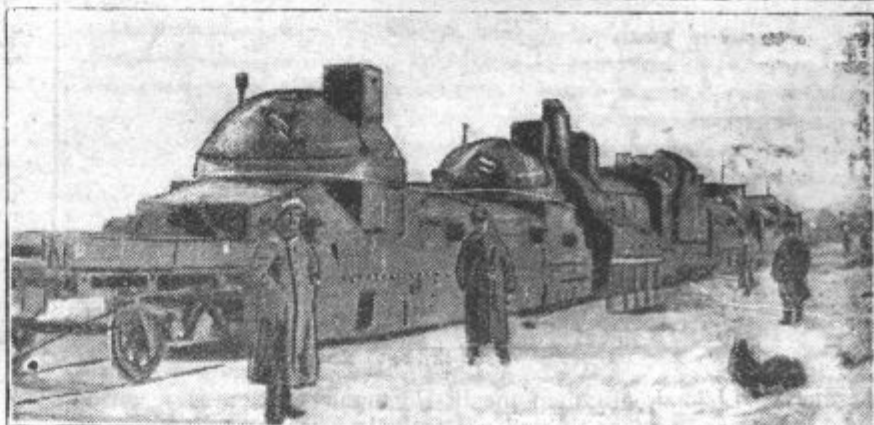
Na desni spodaj:

Oklopni vlak, ki so se z njim vozili slovenski dobrovoljci iz Rusije skozi Sibirijo do Tihega morja.

Levo:

Burjati, prebivalci Sibirije.

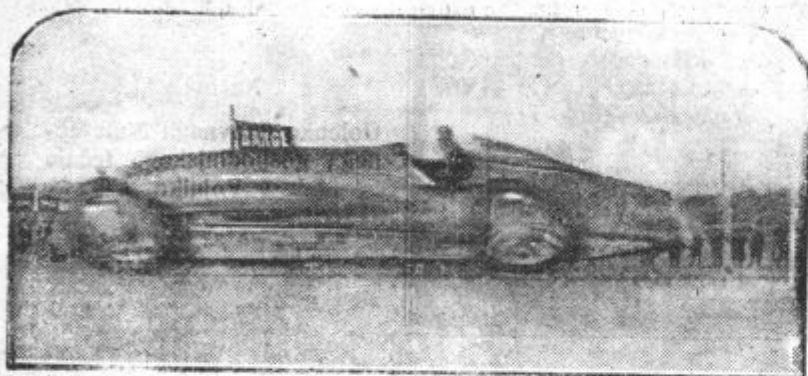

Žalujoči Japonci molijo na morski obali za svojega umrlega cesarja.

Iz bojev na Kitajskem. Vojaki bele armade s telefonistom, fotografom in praporjem v strelskih jarkih.

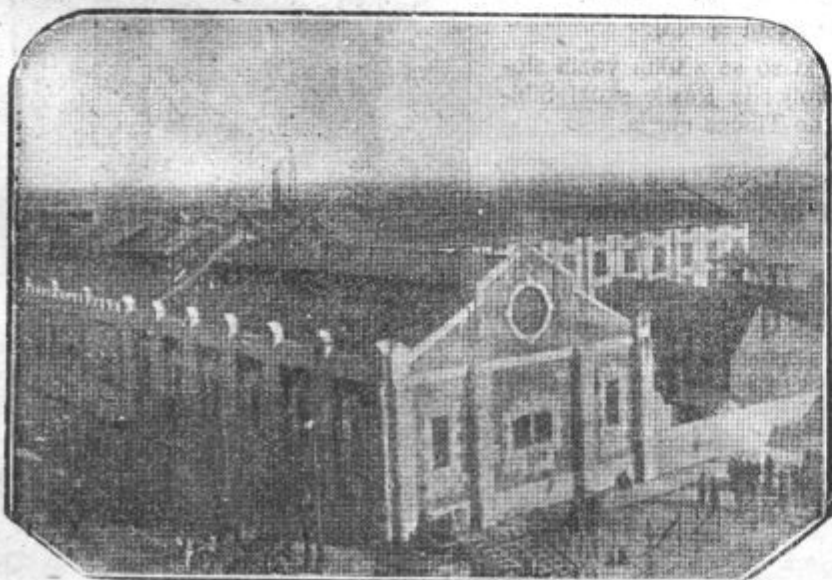
Na levi:
Avtomobil, ki drvi s hitrostjo 200 km na uro.

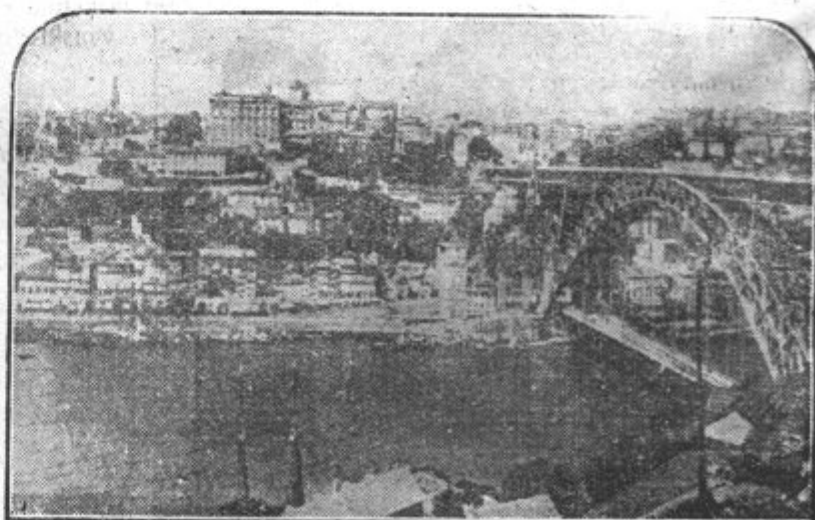
Princ Joahim Albrecht, nečak bivšega nemškega cesarja, si služi v Ameriki kruh kot godec

Novi belgijski bankovec za 100 belgov. Ker je belgijski in francoski frank padal, so vpeljali novo enoto belg, ki je vreden 5 frankov ali približno 8 Din.

Arzenal v Lizboni, glavnem mestu Portugalske, kjer se je narod dvignil proti vladi.

Pogled na mesto Porto na Portugalskem, kjer se je pričela revolucija proti vladi